

VLAAMSE GEMEENSCHAP

VLAAMSE GESCHILLENRAAD VOOR RADIO EN TELEVISIE

Rolnummer: 58
Beslissing nr. 003/2004
van 16 juni 2004

B E S L I S S I N G

Inzake : B. LAEREMANS tegen VRT

Procedure

1. Met een ter post aangetekende brief van 14 mei 2004 heeft de heer Bart LAEREMANS, volksvertegenwoordiger, wonende te 1850 GRIMBERGEN, Nieuwe Schapenweg 2, een klacht ingediend met betrekking tot 'Het Journaal' van de VRT-TV-nieuwsdienst van woensdag 12 mei 2004. De klacht heeft met name betrekking op het item in de verschillende journaals over het debat in de kamercommissie voor Binnenlandse Zaken over de vraag tot hoogdringende agendering van wetsvoorstellen om de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde te splitsen. In de klacht wordt aangevoerd dat in het item bij herhaling melding werd gemaakt van de tussenkomsten van CD&V, terwijl het initiatief en de tussenkomsten van het Vlaams Blok, in de commissie onder meer vertegenwoordigd door de klager, onvermeld bleven. Klager beschouwt dit als een inbreuk op de plicht tot onpartijdigheid en waarheidsgetrouwheid, die geldt krachtens artikel 23 van het omroepdecreet (decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995). Hij verzoekt de Geschillenraad ook de VRT de verplichting op te leggen om de uitspraak uit te zenden.
2. Bij brief van 25 mei 2004 heeft de VRT gereageerd op voormelde klacht.
3. Met ter post aangetekende brieven van en 18 mei 2004 en 28 mei 2004 werden respectievelijk de verwerende partij en de klager uitgenodigd voor de hoorzitting van 16 juni 2004.
4. Op 16 juni 2004 heeft de Geschillenraad het betwiste programma-onderdeel bekeken en vervolgens de partijen in hun betoog en verweer gehoord, klager in persoon en de VRT vertegenwoordigd door mevrouw H. Minjauw, juridisch adviseur, en de heer W. Willems, adjunct-hoofdredacteur televisie.

Ontvankelijkheid van de klacht

5. De klager omschrijft zijn belang als volgt: *“Het verzwijgen van mijn initiatieven door de VRT berokkent mij als kamerlid voor het Vlaams Blok een bijzonder nadeel. Ik ben verkozen voor de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde en de niet-vermelding van mijn tussenkomsten wekt de indruk bij mijn kiezers dat ik niet actief met deze problematiek bezig ben. Aangezien ik mij in het verleden steeds sterk geprofileerd heb op communautaire thema's en zeker in het dossier van de splitsing van de kieskring, beschadigt deze indruk mijn electorale positie, waardoor mijn kansen op een herverkiezing verminderen. Ik heb bijgevolg ten zeerste belang bij deze klacht”*.
6. De VRT betwist het belang van de klager. Volgens de verwerende partij is de beweerde electorale schade louter hypothetisch, en zelfs indien er een verlies aan voorkeurstemmen zou zijn, dan nog kan geen oorzakelijk verband met de bedoelde uitzending worden aangetoond. Tijdens de hoorzitting voegt de VRT daar nog aan toe dat de klager geen kandidaat was bij de verkiezingen van 13 juni 2004, en dat de volgende federale verkiezingen te ver af liggen om enige invloed van de gewraakte uitzending te kunnen ondergaan.
7. Wat het belang in hoofde van de klager betreft, moet worden vastgesteld dat het een wezenskenmerk van politieke mandatarissen is te streven naar de verspreiding van hun ideeën bij het publiek over de organisatie van het maatschappelijk leven. In dit opzicht berokkent het niet berichten over hun initiatieven hun een nadeel omdat niet de kans wordt gegeven tot verspreiding van de door hun voorgestane ideeën.

Gegrontheid van de klacht

8. Klager verduidelijkt zijn klacht inzonderheid als volgt: *“Tijdens (de uitzendingen van Het Journaal van de VRT-TV-nieuwsdienst van woensdag 12 mei) werd verslag uitgebracht over de woelige debatten in de kamercommissie voor Binnenlandse Zaken over de hoogdringende agendering van twee wetsvoorstellen inzake de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. CD&V vroeg in deze commissie de agendering binnen de week van een wetsvoorstel dat de partij samen met andere partijen had ondertekend; het Vlaams Blok vroeg bij monde van ondergetekende de onmiddellijke agendering toe te staan. Hier rond ontspon zich een woelige en uitgebreide discussie waaraan zowel leden van de CD&V-fractie, de fractie van het Vlaams Blok als de meerderheidsfracties deelnamen. Toch werd in de verslaggeving enkel (en bij herhaling) melding gemaakt van de tussenkomsten van CD&V, terwijl het initiatief en de tussenkomsten van het Vlaams Blok helemaal onvermeld bleven”*.
9. De verwerende partij antwoordt inzonderheid wat volgt:

“III.3. De discussie over de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde is opnieuw actueel geworden door de actie van de burgemeesters. De VRT oordeelde dan ook terecht dat het nieuws in deze zaak op de eerste plaats bij hen ligt. Het is dan ook journalistiek verantwoord dat de burgemeesters in deze journaalitems geïnterviewd worden en prominent in beeld komen. Geen enkele burgemeester behoort tot het Vlaams Blok.

III.4. Een ander journalistiek relevant feit is de recente verharding van de Vlaamse standpunten van de CD&V, al dan niet onder invloed van de N-VA. Deze radicalere lijn komt tot uiting in de discussies over de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. Het is dan ook nieuwswaardig om te kiezen voor interviews met vertegenwoordigers van deze partij. Het is al lang geweten dat het Vlaams Blok pleit voor de splitsing van de kieskring, maar het is wel een nieuw gebeuren dat het kartel CD&V – N-VA met zoveel ijver zo'n wetsvoorstel verdedigt. Bovendien slaagt de CD&V erin de meerderheidspartijen in verlegenheid te brengen, o.m. door het opnieuw indienen van een wetsvoorstel over de onmiddellijke splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde en door de weigering om nog verder overleg te plegen met alle Vlaamse partijen en met de betrokken burgemeesters.

III.5. Het klopt niet dat in de verslaggeving van de VRT alle organisaties worden opgesomd met uitzondering van het Vlaams Blok. Het was trouwens ondoenbaar om al die organisaties op te sommen. Wel wordt telkens gewezen op de tegenstelling tussen 'oppositie' (waaronder het Vlaams Blok, maar ook de CD&V) en 'meerderheid'. Dit is een journalistiek relevante vraag omdat de discussie over de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde de meerderheid verdeelt. Er is dus niet alleen verdeeldheid tussen Franstalige en Vlaamse partijen, maar er is ook verdeeldheid binnen de Vlaamse meerderheidspartijen. Een groot deel van de actievoerende burgemeesters behoren immers tot een meerderheidspartij.

(...)

III.7. Het Vlaams Blok is niet uit de items geweerd. In elk stuk is er ruim beeld getoond van bekende kopstukken van het Vlaams Blok. Zo komt de heer Bart Laeremans, klager, zelf in beeld in de drie Journaalitems waartegen zijn klacht is gericht (zittend naast Filip De Man ook kamerlid van het Vlaams Blok, die rechtstaand aan het woord is; ondertussen heeft de tekstlezer het over het groot ongenoegen van de oppositie). De VRT heeft dus geenszins bij de kiezers de indruk gewekt dat de heer Bart Laeremans niet actief met deze problematiek zou bezig zijn. Integendeel blijkt uit de uitgezonden beelden dat de heer Bart Laeremans wel degelijk heeft deelgenomen aan het debat in de kamercommissie over de agendering van bedoeld wetsvoorstel. Aldus konden zijn potentiële kiezers zijn betrokkenheid op 12/5/2004 de visu vaststellen. De klacht van de heer Bart Laeremans is duidelijk ongegrond”.

10.1. Nieuwsuitzendingen zijn informatieprogramma's in de zin van artikel 23, §1, tweede lid, van het omroepdecreet. Dergelijke programma's dienen onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn.

10.2. Bij het onderzoek naar de vraag of een televisienieuwsuitzending daaraan beantwoordt, kan niet eraan voorbij worden gegaan dat, gelet op de beperkte tijd waarover hij beschikt en het specifieke karakter van het televisiemedium, de televisiejournalist niet alleen meer beeldgericht doch ook selectiever mag en moet kunnen werken dan een journalist van de schrijvende pers. Het maken van een selectie in de bij een nieuwsuitzending te behandelen onderwerpen leidt niet automatisch tot een schending van de onpartijdigheids- en waarheidsgetrouwheidsverplichting. Wel moet kunnen worden aangetoond dat de selectie steunt op criteria en verschillen die relevant zijn voor de gemaakte keuzen. Aldus hangen de

nieuws waarde van een gebeurtenis en de vraag of al dan niet erover moet worden bericht af van een geheel van gegevens en omstandigheden, in hun samenhang te evalueren volgens de regels van de journalistieke deontologie.

Het komt de Geschillenraad niet toe zich bij de beoordeling van de gemaakte keuzes in de plaats te stellen van de nieuwsdienst. Er is slechts sprake van schending van de decretale verplichtingen, indien voor die keuzes kennelijk geen redelijke en objectieve verantwoording wordt gegeven.

10.3. De Geschillenraad stelt vast dat in het gewraakte item over de discussie in de kamercommissie Binnenlandse Zaken om de wetsvoorstellen in verband met de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde bij hoogdringendheid te behandelen, toegespitst werd op de houding van het CD&V. Dat blijkt uit het verslag, maar ook uit het feit dat in het begeleidend commentaar naast CD&V geen andere partij bij name werd genoemd – op één enkele uitzondering na in ‘Het Journaal’ van 19 u, waar als aanvullende informatie nog werd vermeld dat Groen! intussen had beslist niet deel te nemen aan het overleg tussen de Vlaamse partijen. Behoudens wat CD&V betreft heeft de commentator het veralgemenend over “de meerderheid”, “de meerderheidspartijen”, “de regeringspartijen” en “de oppositie”.

De verwerende partij verantwoordt die invalshoek door te verwijzen naar de verharding van de Vlaamse standpunten van het CD&V, waarin voor haar de cruciale nieuws waarde van het item ligt.

Aldus wordt de gemaakte keuze redelijk en objectief verantwoord.

OM DIE REDENEN :

DE VLAAMSE GESCHILLENRAAD,

verklaart de klacht ontvankelijk, doch ongegrond.

Aldus te Brussel uitgesproken op 16 juni 2004 door de Vlaamse Geschillenraad voor Radio en Televisie, samengesteld uit K. Rimanque, voorzitter, J. Vandyck, ondervoorzitter, J. Baert, F. Deschoolmeester, L. Hellin, M. Van Nieuwenborgh en L. Van Roy.

De secretaris

De Voorzitter

M. CHATELET

K. RIMANQUE